

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๗ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ประโยชน์ในการวางแผน พัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการจัดทำเวทีชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยการนำข้อมูลพื้นฐานทาง กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาสังเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นและเกษตรกร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้ง ภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติได้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น โดยมุ่งหวังว่าสักวันหนึ่งอาชีพการเกษตรจะได้รับการส่งเสริม และ พัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้นำต่างๆ ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเกษตรกรที่ให้การสนับสนุนการจัดทำเวทีชุมชน มาโดยตลอดทุก ขั้นตอน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายสิรภพ แซ่ฉั่ว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ	หน้า
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลช่างเหล็ก อำเภอบางไทร	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลช่างเหล็ก อำเภอบางไทร	๑
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๖
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๙
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว	๙
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๙
๒) ปริมาณการผลิต	๑๐
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๒
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๑๓
๕) ต้นทุนการผลิต	๑๓
๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๑๔
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๑๔
๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามะพร้าว	๑๕
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๕
๒) ปริมาณการผลิต	๑๗
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๗
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๑๘
๕) ต้นทุนการผลิต	๑๘
๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๑๘
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๑๘
๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะระจีน	
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๙
๒) ปริมาณการผลิต	๑๙
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๐
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๒๑
๕) ต้นทุนการผลิต	๒๑
๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๒๒
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๒๒
๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๒๓
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๒๕

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑) เกษตรกร

ตำบลบางยี่โท มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๓๙ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๔ ปี จำนวน ๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๘ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๖

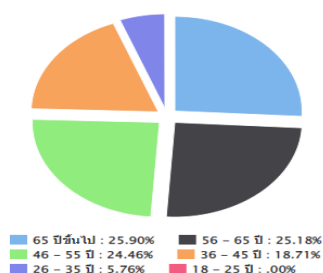
อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๑ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๖ อายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๖	๒๕.๙๐
๕๖ - ๖๔ ปี	๓๕	๒๕.๑๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๔	๒๔.๔๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๖	๑๘.๗๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๘	๕.๗๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๑๓๙	๑๐๐

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร(กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๕

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

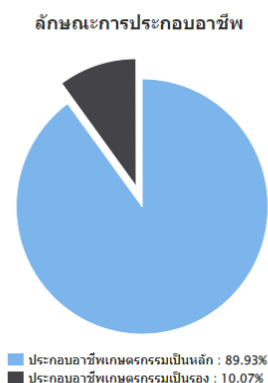
ตำบลบางยี่โท มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๑๒๕ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๗

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๒๕	๘๙.๙๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๔	๑๐.๐๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

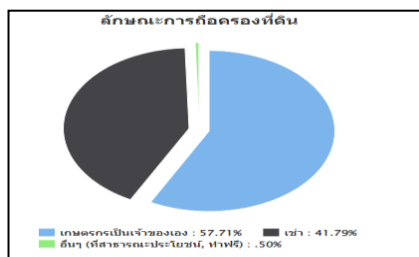
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลบางยี่โท ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๑๖ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๑ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐และเช่า จำนวน ๘๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๑๖	๕๗.๗๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑	๐.๕๐
เช่า	๘๔	๔๑.๗๙

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

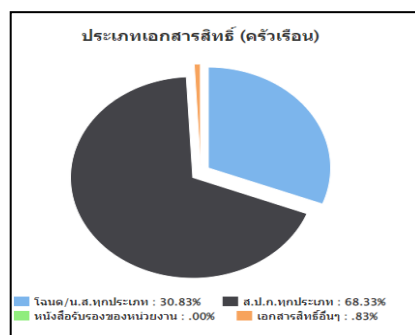
เกษตรกรตำบลบางยี่โท มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๓ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๘๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๓๓ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓๗	๘๒	๐	๑	๑๒๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลบางยี่โท มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ - กลุ่ม มีสมาชิก ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่มสมาชิก ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๒๑ ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๗	๐	๐	๐	๐
๓	๐	๐	๐	๐	๑	๑๕	๒	๑๔	๐	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๑	๑๕	๓	๒๑	๐	๐	๐	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบล บางยี่โท มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) -ศูนย์ ศพก. เครือข่าย ๑... ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน -ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศสสัตว์	ปกริป	
๓	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
รวม		๑	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบางยี่โท มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด ๕ ราย
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๒	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๔	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๕	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
รวม						๕			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลบางยี่โท มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลบางยี่โท มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
บางยี่โท	๒	นายคณิต สารีสุนาย นายประทวน นิยมสุข	ม.๓ ต.บางยี่โท อ.บางไทร ม.๓ ต.บางยี่โท อ.บางไทร	การลดต้นทุนการผลิต การลดต้นทุนการผลิต
รวม				

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่ายตำบลบางยี่โท

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายจรรย์ สุขสมกลิ่น

บ้านเลขที่ ๔๗ ม.๓ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ และเป็นทุ่งรับน้ำเจ้าเจ็ด

แนวทางการพัฒนา : การปลูกข้าวในช่วงที่กำหนดเพื่อป้องกันการปล่อยน้ำเข้าทุ่ง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การแปรรูปข้าวและผลิตผลทางการเกษตร

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การผลิตสินค้าปลอดภัย ,บัญชีครัวเรือน

หลักสูตรบังคับ

๑.เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่

๒. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑.การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. องค์กรเกษตรกร,วิสาหกิจชุมชน

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบางยี่โท
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์
			หมู่	ตำบล	
๑.	ศพก.บางยี่โท	แปรรูปข้าว	๓	บางยี่โท	นายจรัญ สุขสมกลิ่น
		บอนสี	๓	บางยี่โท	นายจรัญ สุขสมกลิ่น

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

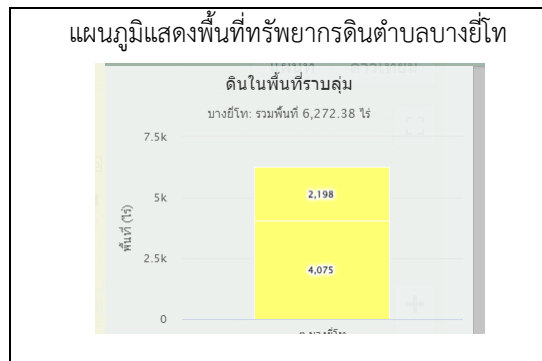
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ราบลุ่ม

ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

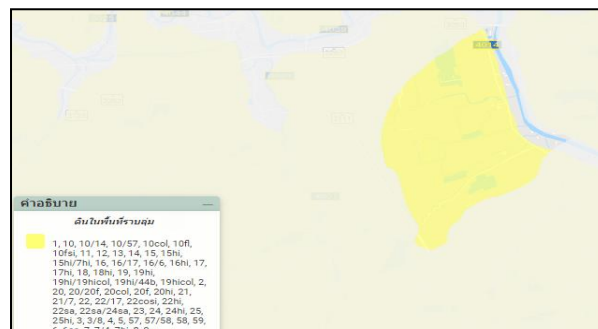
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๐	๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๐	๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓,๒๓๐	๑๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๕)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

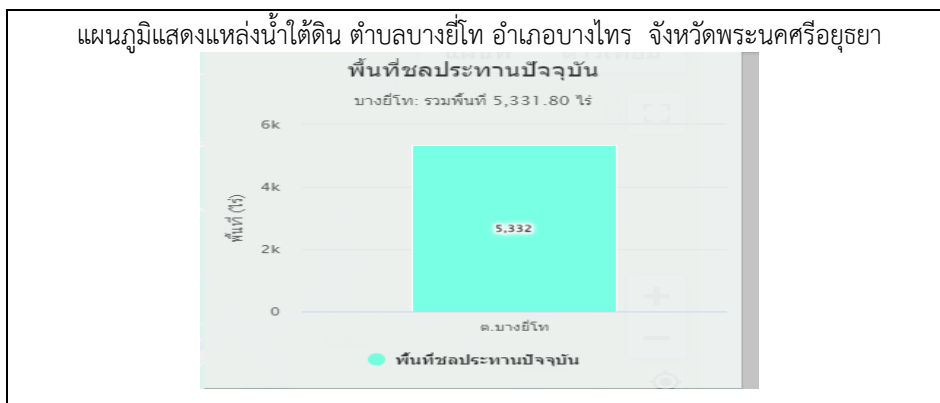
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

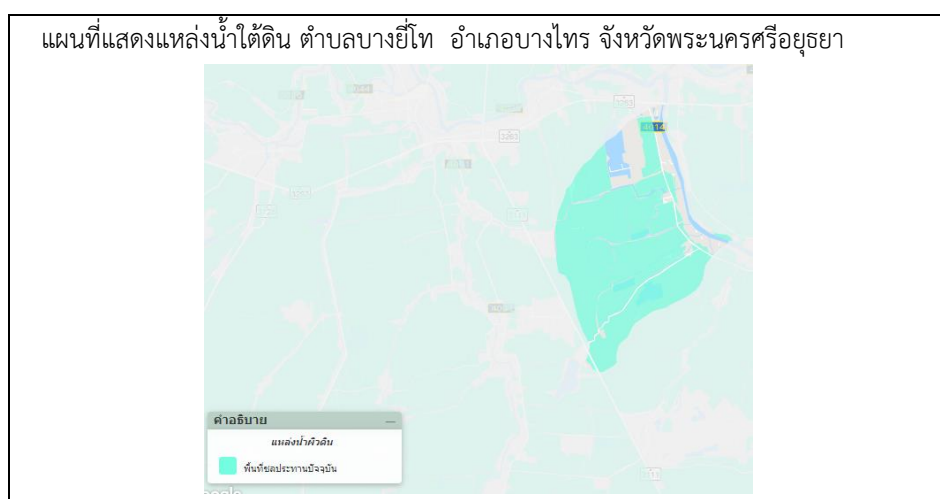
ตำบลบางยี่โทเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น บ่อ แยกรายละเอียดดังนี้

หมู่ที่ ๑	จำนวน	- บ่อ
หมู่ที่ ๒	จำนวน	- บ่อ
หมู่ที่ ๓	จำนวน	- บ่อ
หมู่ที่ ๔	จำนวน	- บ่อ
หมู่ที่ ๕	จำนวน	- บ่อ

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๖๖)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน ตำบลบางยี่โท๑ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน- แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

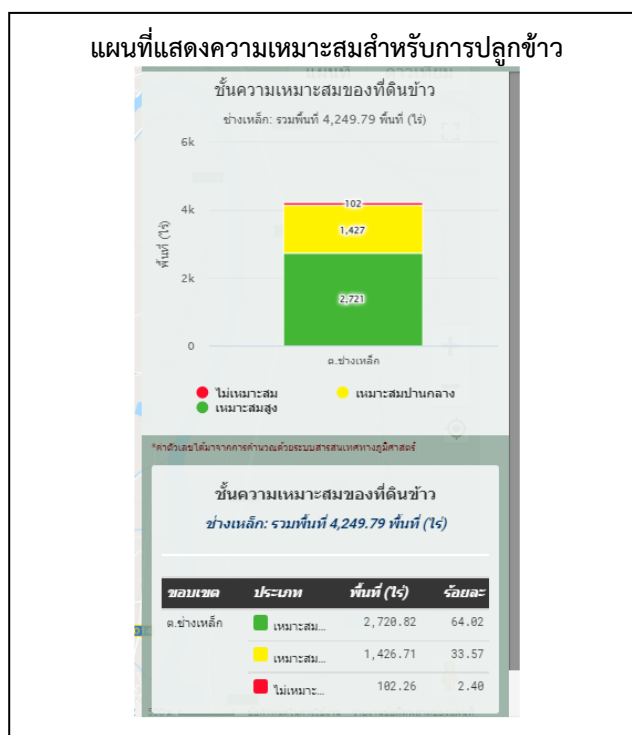
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบางยี่โท มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก ทั้งหมด จำนวน ๔,๒๔๙.๗๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก ๒,๗๒๐.๘๒ ไร่ เหมาะสมปานกลาง ๑,๔๒๖.๗๑ ไร่ ไม่เหมาะสม ๑๐๒.๒๖ ไร่

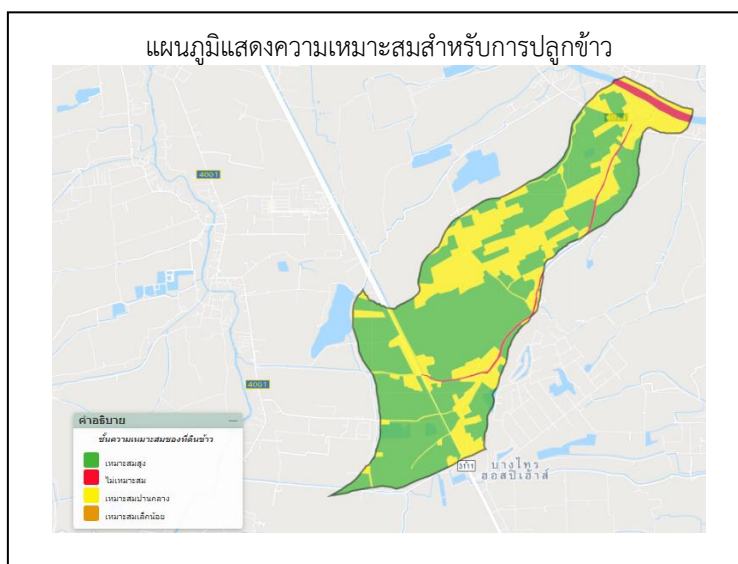
ตารางที่ ๑๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑-๔	๒,๗๒๐.๘๒	๑,๔๒๖.๗๑	-	๑๐๒.๒๖	๔,๒๔๙.๗๙

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา agri map , พ.ศ ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๐ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

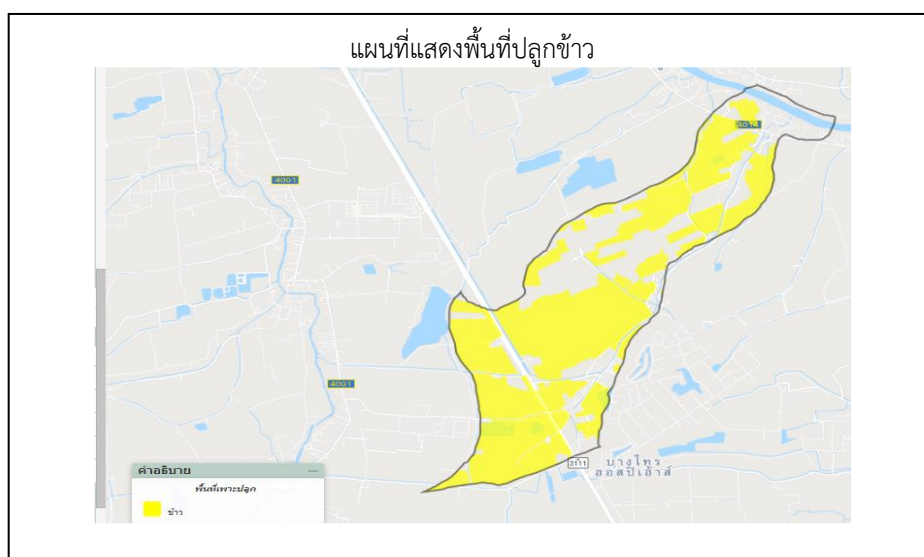
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๒,๑๖๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๐๑๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๖๑๕ ไร่ และหมู่ที่ ๒ จำนวน ๕๐๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูก ข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ/ตำบล	รวมข้าว		
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
ข้างหลัก	107	227	2,278.00
1	2	3	22.25
2	33	72	653.50
3	28	63	687.00
4	45	89	915.25

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : agri map, พ.ศ. ๒๕๖๖)

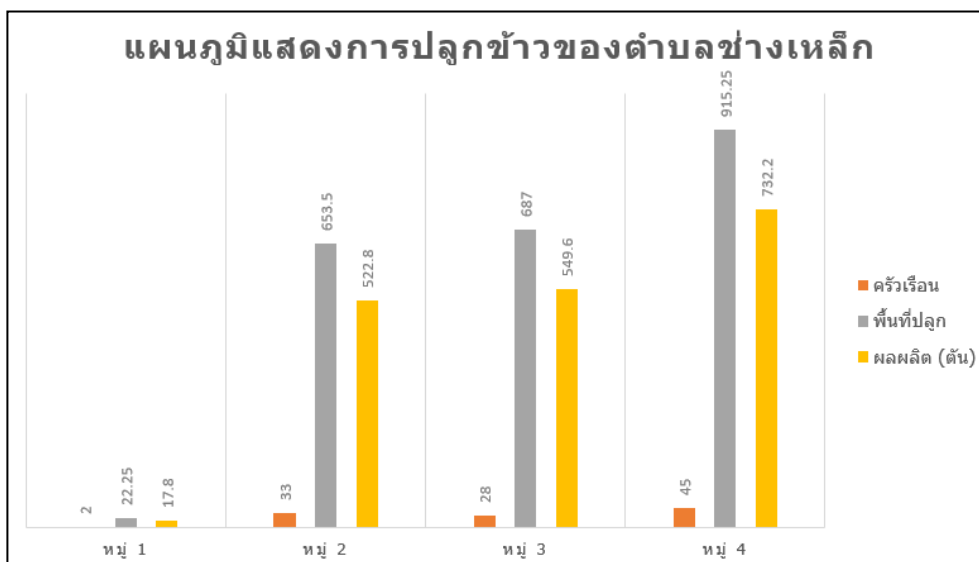
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๒,๒๗๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๙๑๕.๒๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๖๘๗ ไร่ และหมู่ที่ ๒ จำนวน ๖๕๓.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒	๒๒.๒๕	๒๒.๒๕	๑๗.๘	๐.๘
๒	๓๓	๖๕๓.๕๐	๖๕๓.๕๐	๕๒๒.๘	๐.๘
๓	๒๘	๖๘๗	๖๘๗	๕๔๙.๖	๐.๘
๔	๔๕	๙๑๕.๒๕	๙๑๕.๒๕	๗๓๒.๒	๐.๘
๕					
รวม	๑๐๗	๒,๒๗๘	๒,๒๗๘	๑๘๒๒.๔	๐.๘

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ผลผลิต ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

- ๑) การใช้พันธุ์ดี คัดเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ที่มีการตัดพันธุ์ปน
- ๒) การเตรียมดิน โดยการเตรียมตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวคือไถตากแดดทิ้งไว้ทั้งที่มีตอซังประมาณ ๒ เดือน ปลอยน้ำเข้า แล้วไถกลับอีก ๑ ครั้งก่อนย่ำ
- ๓) การปลูก ก่อนปลูกให้คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราเขียวไตรโคเดอร์มาแช่น้ำ ๑ คืน และคลุกด้วย PGR๒ ก่อนนำไปหว่านในนาที่เตรียมไว้ ในอัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่
- ๔) ระบบการให้น้ำ มีการแagger่องน้ำ ในแปลงนา เพื่อให้น้ำในแปลงไหลลงร่องเล็กเพื่อเก็บความชื้น ปั่นคลองไส้ไก่เล็กๆเพื่อวังน้ำเข้าแปลงด้านในให้ทั่วถึง มีบ่อน้ำเล็กๆ กักเก็บน้ำ
- ๕) การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าว ได้ ๒ เดือน ต้องดูแล สำรจว่ามีหญ้าหรือ ศัตรูพืชในแปลงนาหรือไม่ หากเดินสำรวจแล้วมีให้ถอนออกสำรวจอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ตลอดจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ๓ สัปดาห์
- ๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑ อายุข้าว ๑ เดือน สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราตามค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งที่ ๒ ระยะของอายุข้าว ๕๕-๖๐ วัน สูตร ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๗) การเก็บเกี่ยว รถเกี่ยวข้าว
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟางข้าว ไถกลบตอซัง
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สำรจการเกิดโรค การวิเคราะห์โรคพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางยี่โท มีการปลูก ข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี							△			▽		
ข้าวนาปรัง	△		▽									

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางยี่โท มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนประมาณ ๕,๗๗๕ บาท

ตารางที่ ๑๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

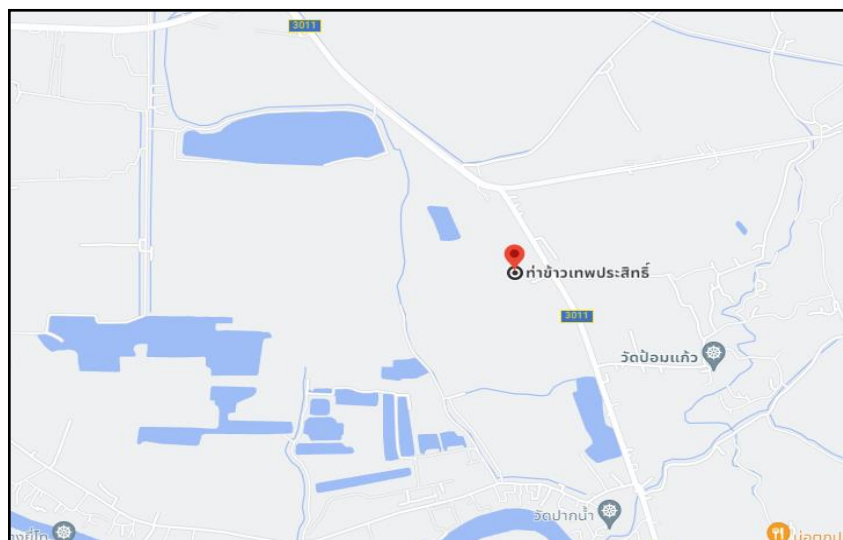
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	นาปี	นาปรัง				
๑.ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๑๐	๕๐๐				
๒.ค่าเตรียมดิน	๕๐๐	๔๕๐				
๓.ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๕๐	๒,๑๑๕				
๔.ค่าสารเคมี	๓๘๐	๓๕๐				
๕.ค่าจ้างแรงงาน	๘๐	๖๐				
๖.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๖๐๐	๗๐๐				
๗.ค่ารถเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๕๐๐				
๘.ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๐๐				
๙.ค่าเช่านา	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐				
รวม	๕,๐๒๐	๕,๗๗๕				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

การตลาดข้าวของเกษตรกรตำบลบางยี่โท นำไปจำหน่ายที่ลานตากข้าวภายในพื้นที่ตำบลใกล้เคียง โดยมีท่าข้าวเทพประสิทธิ์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านกล้วย จะเข้ามาดูเข้าแล้วตีราคา

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลบางยี่โท

ภาพที่ ๑๔ แสดงแผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลบางยี่โท (สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบางยี่โท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการทำนา จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายอินทัย ศรีเพชร	๓	บางยี่โท	บางไทร	-	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ามะพร้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

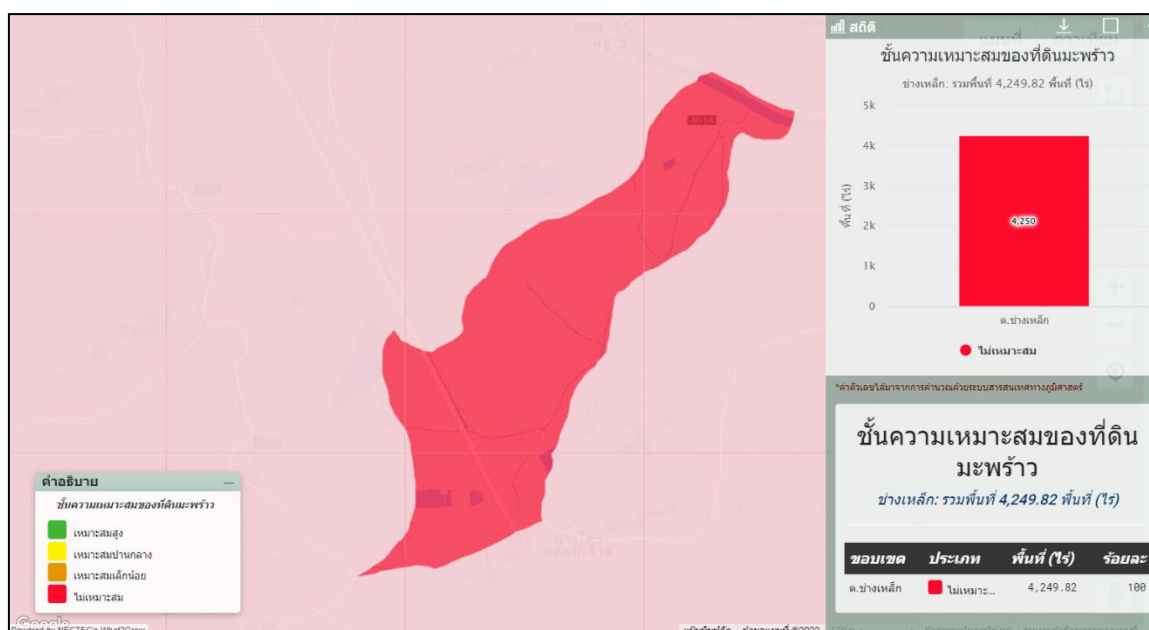
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวจำนวน ๓๓๐.๘๕ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) กับการปลูกมะพร้าวทั้งหมด

ตารางที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บางยี่โท	-	-	-	๔,๒๕๐.๘๒	๔,๒๕๐.๘๒

ที่มา: Agri-map, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๖ แสดงชั้นเหมาะสมและการที่ดินมะพร้าว ตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร

ที่มา : Agri-map, พ.ศ. ๒๕๖๖

การใช้ประโยชน์พื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

จากสภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่ลุ่มต่ำ และประสบปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำนาปลูกข้าวไปปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำเป็นต้องขุดยกร่องปลูกให้แปลงสูงกว่าพื้นที่ดินเดิม มีคันดินล้อมรอบพื้นที่ เพื่อควบคุมน้ำและป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ และมีการจัดการดินและน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูก

แนวทางการจัดการดินเปรี้ยวจัดในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

๑. เริ่มต้นด้วยการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อจะรู้ว่าดินกรดรุนแรงมากหรือน้อย วัดค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (pH) หาค่าความต้องการปูนของดิน วิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม

๒. ทำการขุดยกร่อง โดยกำหนดความกว้างของดินส่วนที่เป็นพื้นที่ปลูกต้นไม้ และความกว้างของร่องน้ำให้เหมาะสมกับชนิดพืชที่ปลูก

๒.๑ โดยทั่วไปจะกำหนดขนาดความกว้างของดินบนร่องปลูกประมาณ ๖-๘ เมตร และขนาดร่องน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึกไม่เกิน ๑.๐ เมตร

๒.๒ ปาดดินบนของส่วนที่เป็นร่องน้ำมากองตรงกลางพื้นที่ที่เป็นสันร่องสำหรับปลูกต้นไม้

๒.๓ ขุดดินล่างของส่วนที่เป็นร่องน้ำมาถมบริเวณข้างร่อง

๒.๔ เกี่ยดินบนที่นำมากองให้ทั่วบนสันร่อง

๓. ตากดินไว้ ๑๕-๒๐ วันให้ดินสุก แล้วย่อยดินให้ละเอียดต่อไป

๔. ปรับปรุงแก้ไขความเป็นกรดของดินด้วยวัสดุปูนโดโลไมต์ อัตราตามความต้องการปูนของดิน หรือปริมาณ ๒ ตันต่อไร่ เพื่อปรับค่า pH ให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสม โดยหว่านปูนทั่วพื้นที่แปลงปลูก หรือปรับปรุงเฉพาะหลุมปลูกก็ได้ (๓-๕ กิโลกรัมต่อหลุม) สับคลุกเคล้าปูนกับดิน รดน้ำพอชุ่ม หมักทิ้งไว้ประมาณ ๒๐ วัน ย่อยดินแล้วปลูกพืชตระกูลถั่ว (ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว) เพื่อสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด

๕. ปรับปรุงเนื้อดินให้ร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ด้วยการใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อหลุมก่อนปลูกไม้ผล ร่วมกับปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อสารเร่งจุลินทรีย์ พด.๓ หลุมละ ๑๐ กิโลกรัม ก่อนปลูกพืช ป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า และใส่ปุ๋ยหมักหลังปลูกทุกปี ละ ๒๕-๕๐ กิโลกรัม รอบแนวทรงพุ่ม หรือทั่วพื้นที่ได้ทรงพุ่ม

๖. คลุมดินหลังปลูก เพื่อรักษาความชื้นในดินและป้องกันวัชพืชขึ้นด้วย โดยทั่วไปเกษตรกรจะคลุมโคน ด้วยฟางข้าว ใบหญ้าแฝก หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเหลือง ถั่วพุ่ม เพื่อสับกลบทำปุ๋ยพืชสด เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงดินด้วย

ให้ผลผลิต ดังนั้นการปลูกไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำเป็นต้องเพิ่มธาตุอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของพืช โดยใช้อัตราคำแนะนำการใช้ปุ๋ยสำหรับการปลูกไม้ผลของกรมส่งเสริมการเกษตร

๘. การจัดการน้ำ ทำคุ้ระบายน้ำออกจากพื้นที่การระบายน้ำออกจากพื้นที่เป็นครั้งคราว ช่วยล้างกรดและสารพิษออกจากดิน ขุดคุ้ระบายน้ำแยกส่วนกับคลองส่งน้ำ ทำการบำบัดน้ำที่ปล่อยออกมาโดยการใส่ปูน น้ำที่มีคุณภาพดีจากคลองส่งน้ำปล่อยเข้าร่องสวน การให้น้ำไม้ผล พิจารณาตามความเหมาะสมและความพร้อมของเกษตรกร มีหลายวิธี เช่น ให้น้ำโดยใช้เรือพ่นน้ำ ใช้ระบบน้ำหยด หรือระบบสปริงเกลอร์ เป็นต้น จะช่วยให้พืชที่ปลูกเจริญเติบโตได้ดี

นอกจากนั้นต้องควบคุมระดับน้ำใต้ดิน โดยขังน้ำในร่องสวนตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้น้ำในร่องสวนแห้ง หรือควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้อยู่สูงกว่าชั้นดินเลนที่มีสารประกอบไพไรต์ จะช่วยป้องกันการเกิดกรดเพิ่มขึ้น

ชนิดสินค้า มะระจีน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอ สำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรง เพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกมะระจีน

ตำบลบางยี่โท มีพื้นที่ปลูกมะระจีน จำนวน ๑๓ ไร่

ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะระจีน ตำบลบางยี่โท

ตำบล	พื้นที่ปลูกมะระจีน (ไร่)
บางยี่โท	๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

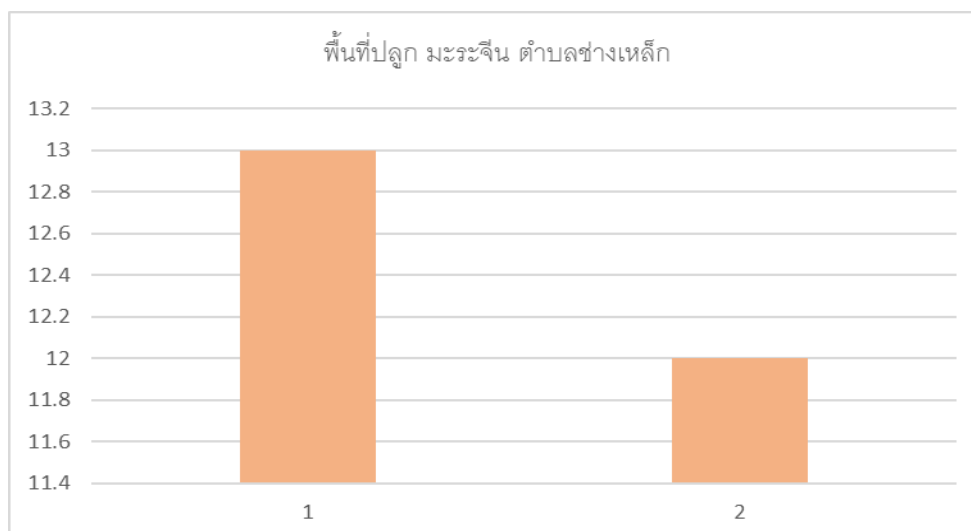
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบางยี่โท มีพื้นที่ปลูกมะระจีน จำนวน ๑๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๒ จำนวน ๑๓ ไร่

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกมะระจีน ตำบลบางยี่โท

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๒	๑	๑๓	๑๓	๑๖.๙	๑.๓
๓	๑	๑๒	๑๒	๑๕.๖	๑.๓
รวม	๒	๒๕	๒๕	๓๒.๕	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกมะระจีน ตำบลบางยี่โท
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การเตรียมดิน : ต้องเตรียมดินให้ร่วนซุยที่สุดการเตรียมดินก็ต้องไถและพรวนดินให้ลึกประมาณ ๑๐-๑๒ นิ้ว เก็บหญ้าออกให้หมด แล้วตากทิ้งไว้สัก ๗-๑๐ วัน ในขณะพรวนดินควรใส่ปุ๋ยมูลสัตว์ วัว ภายในชุมชน แล้วยกเป็นร่องเล็กๆ ยาวไปตามพื้นที่ ให้ระยะระหว่างร่องห่างกันพอเป็นทางเดิน เมื่อปลูกแล้วให้หลุมห่างกันประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ระยะแถวห่างกัน ประมาณ ๑ เมตร

การเพาะกล้าและการย้ายปลูก : โดยวิธีเพาะกล้าลงอก นำเมล็ดมาแช่น้ำ ประมาณ ๑ คืน แล้วนำมาห่อกับผ้าชื้นประมาณ ๒ วัน เมื่อเปิดดูจะเห็นรากโผล่ แล้วก็เลือกเมล็ดที่รากงอกนั้น แล้วนำไปปลูกในหลุม หลุมละ ๒-๓ เม็ด ขุดหลุมให้ลึกประมาณ ๑ ศอก ใส่ปุ๋ยคอกกรองก้นหลุม หลุมละประมาณ ๑ กระป๋องนม เอาดินใส่ลงไปหลุมจนหลุมตื้นแล้วจึงนำมะระไปลงปลูก ควรปลูกในตอนเย็น ปลูกเสร็จใช้ฟางคลุมสัก ๒-๓ วัน รดน้ำให้ชุ่ม การรดน้ำต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เพราะมะระยิ่งโตยิ่งต้องการน้ำมาก และต้องคอยถอนหญ้าออกด้วย

การขึ้นค้าง : มะระเป็นพืชเถาที่มีมือเกาะ จำต้องทำค้างให้ต้นสามารถเลื้อยเกาะเกี่ยวในการเจริญเติบโต ดังนั้น จำเป็นจะต้องทำค้างให้ขึ้น แต่เดิม การทำค้างจะใช้ไม้ แต่เดี๋ยวนี้ไม้หายาก จึงต้องเอาไม้ไผ่มาผ่าให้ได้ขนาดประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๒ เมตร ใช้ได้ประมาณ ๓ ปี เนื้อที่ ๑ ไร่ จะใช้ไม้ทำค้างประมาณ ๑ หมื่นชิ้น

การดูแลรักษา : การปลูกมะระจะต้องใช้ความขยันเป็นพิเศษ เพราะผลมะระเป็นที่ต้องการของแมลงศัตรูพืชมาก โดยเฉพาะแมลงวันทอง โดยที่สวนของคุณแม่จะมีการห่อผลมะระด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์โดยเริ่มห่อเมื่อมะระออกดอกและติดลูกจนผลโตขนาดนิ้วก้อยแล้ว ใช้กระดาษทำเป็นถุงขนาดกว้าง ประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ยาว ๒๐ เซนติเมตร ปากถุงให้แขวนอยู่บนก้านของผล การห่อผลไว้เช่นนี้ช่วยให้ผลมะระไม่ถูกรบกวนจากแมลงมากนัก และยังทำให้ผลมีสีเขียวอ่อน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางยี่โท มีการปลูกมะระจีน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะระจีน	←→ △							←	▽			→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะระจีน ตำบลบางยี่โท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางยี่โท มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๒๖,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตมะระจีน ปี ๒๕๖๖ ตำบลบางยี่โท

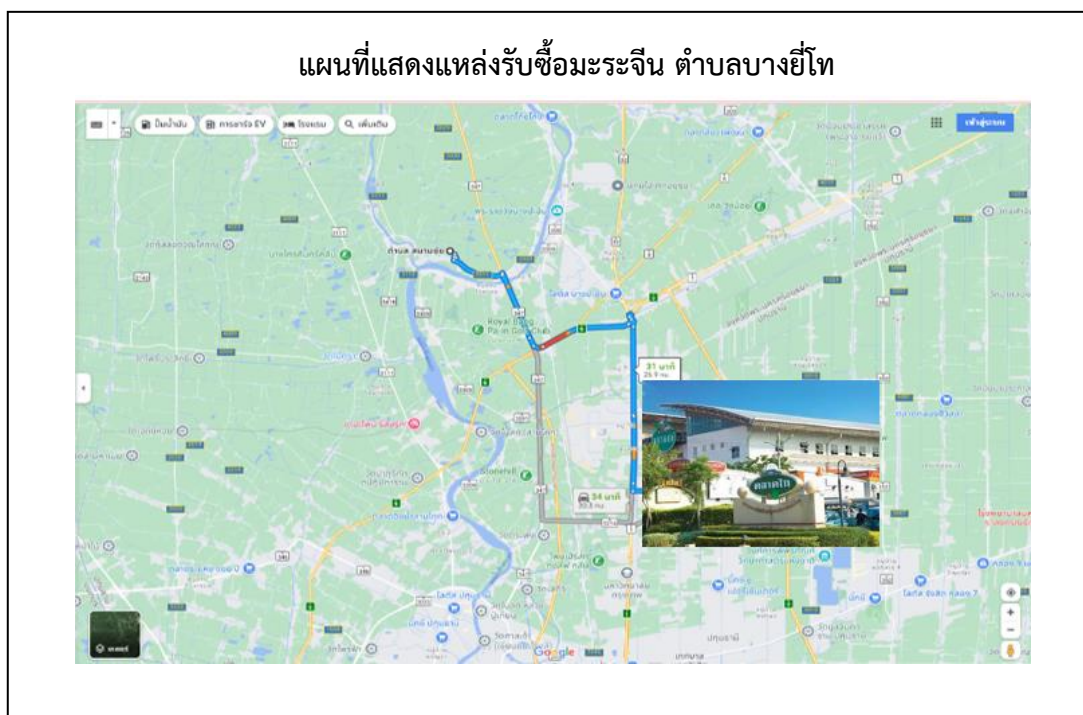
รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)
ค่าเมล็ดพันธุ์มะระจีน	๑,๖๐๐
ค่าเตรียมดิน	๑,๒๐๐
ค่าแรงงานในการห่อผล/เก็บเกี่ยวผลผลิต	๓,๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี / สารเคมี	๓,๐๐๐
ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ	๓,๕๐๐
รวม	๑๒,๓๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน และตลาดไท

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งรับซื้อมะระจีน ตำบลบางยี่โท (ที่มา : www.google.co.th)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบางยี่โท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผักและไม้ผล จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลบางยี่โท

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นางสาวระพีพัฒน์ ไตรวงษ์	๒	บางยี่โท	พระนครศรีอยุธยา	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒๐ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ผลผลิตได้น้อย ๒. คุณภาพต่ำ	๑.เกษตรกรไม่มีการวางแผนการผลิต ๒.ปริมาณน้ำไม่เพียงพอในบางช่วงและมีมากเกินไปในบางช่วง ๓.พันธุ์ข้าวมีราคาสูง ๔.ปุ๋ยเคมี มีราคาสูงขึ้นมาก ๕.การมีหนี้สิน จากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ๖.โรคพืชและแมลงศัตรูพืช	๑.ส่งเสริมการให้ความรู้การวางแผนการผลิตและนำแผนการผลิตไปใช้ ๒.การส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างมาตรฐานเพื่อลดต้นทุนให้มีการต่อรองและกำหนดคุณภาพสินค้า ๓.ให้ความรู้ด้านการป้องกันการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔.จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๕.ส่งเสริมการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บไว้เอง	หมู่บ้านที่ ๑-๕	๑.ส่งเสริมการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ ๒.ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.เกษตรกรยังยึดติดกับการทำนาแบบเดิม ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยอยู่ ๒.ไม่สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ ๓.เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	๑.ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการ ๒. ไม่มีเวลาที่เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ ๓.ไม่มีความอดทน/ท้อแท้ไม่ทำก็ไม่รู้จะไปทำอาชีพอะไร ๔.ไม่ลงทำด้วยตนเองจ้างผู้อื่นทำให้ ๕.ไม่มีผู้สืบทอดผลคนอื่นมาทำให้การระบาดของโรคและแมลง ต้นทุนการผลิตสูง ขาด เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในการปลูกพืช	๑.ให้ข้อมูลช่องทางหาความรู้ใหม่แก่เกษตรกร เช่น แอปพลิเคชั่นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ของแต่ละหน่วยงาน ด้วยตนเองที่บ้าน ๒.สร้างขวัญกำลังใจให้กับเกษตรกรด้วยการนำเสนอภูมิปัญญาทางอาชีพที่ประสบความสำเร็จ ให้กับเกษตรกรอื่นๆ ๓.เกษตรกรต้องหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อลดความเสี่ยงในการผลิต ๔.การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่จากทายาทเกษตรกรและผู้สนใจ ๕.ส่งเสริมกิจกรรมการปรับทัศนคติของคนรุ่นใหม่กับอาชีพเกษตรกรรม	หมู่บ้านที่ ๑-๕	๑.ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ๒.การศึกษาและการเก็บข้อมูลในพื้นที่ การใช้แผนที่ ทางการเกษตร

ตารางที่ ๒๐ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑.การแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่ม	๑.ผลผลิตไม่มีการนำมาแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม ๒.ขาดอุปกรณ์ สถานที่ ดำเนินการ	๑.การให้ความรู้และข้อมูลแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต ๒.ส่งเสริมแนวทางการตลาดผลผลิต และการแปรรูปผลผลิต	หมู่บ้านที่ ๑-๕	๑.ส่งเสริมการ จัดตั้งกลุ่มแปรรูป ผลผลิตเกษตร ๒.การตลาดการ แปรรูป

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลบางยี่โท

ตารางที่ ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑.พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าว ๒.อยู่ในเขตชลประทาน ๓.การคมนาคมสะดวก ๔.เป็นพื้นที่ดั้งเดิมของการทำนา ๕.เกษตรกรมีความชำนาญ ๖.มีเกษตรกรผู้นำ อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	๑. เกษตรกรมีอายุมาก ผู้สืบทอดน้อย ๒.พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า ๓.เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต ๔.เกษตรกรจะรวมกลุ่มเพื่อรับผลประโยชน์เท่านั้น ๕.เกษตรกรไม่ชอบการใช้เวลานานๆอบรม รับความรู้/ไม่สนใจเท่าที่ควรคงยึดวิธีเดิม ๖.ขาดแรงงานทางการเกษตร
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร ๒.พื้นที่อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิต (ธนาкар ธกส.) ๓.มีการสนับสนุนโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวจังหวัด ๔.มี ศพก.เป็นแหล่งข้อมูล	๑.ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพ มีมาตรฐานเพื่อลดต้นทุน ๒.การจัดตั้งแปลงใหญ่ข้าว	๑.พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืช ๒.ส่งเสริมและปรับทัศนคติการทำงานแบบกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในอาชีพ
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑.มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๒.ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓.ภัยธรรมชาติ ขาดน้ำ แผลงลง น้ำท่วม ๔.ปัจจัยการผลิตราคาสูง ทำให้ต้นทุนสูงตาม	๑. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน (w๖ S๕ T๑)	๑. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ (W๑ T๑ T๒ T๔T๓ T๕) ๒. ๖. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๓T๘)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

๑.๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ

๑.๔ พัฒนาแหล่งเรียนรู้

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต

๒.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม

๒.๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด

๓.๒ การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ Smart farmer ให้มีความรู้เรื่องกฎหมายการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพ

๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชชนิดใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือก

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ ตามแนวทางการจัดทำแผน

พัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ที่แนบมาพร้อมหนังสือแจ้งจังหวัด

๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล

๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล

๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน